

19/06/2026

ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ ТА СПОСОБИ ЙОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ

підготовано Сектором з питань запобігання та протидії корупції в
Головному управлінні Держпродспоживслужби в Рівненській області

СУБ'ЄКТИ НА ЯКИХ ПОШИРЮЮТЬСЯ ВИМОГИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

Згідно з положеннями ст. 28 ЗУ “Про запобігання корупції” до осіб на яких поширюються вимоги щодо запобігання конфлікту інтересів належать особи, зазначені у п.1-2 ч.1 ст.3 цього ж Закону, а саме:

особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

Зокрема до таких суб'єктів належать **державні службовці** (незалежно від категорії їх посади), **посадові особи юридичних осіб публічного права** (керівник, заступник керівника, головний бухгалтер) .

ОЗНАКИ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

Конфлікт інтересів може існувати у особи в ситуації, коли одночасно наявні такі його складові:

в особи є приватний інтерес

в особи наявні службові повноваження, під час реалізації яких вона може на власний розсуд вчиняти дії, приймати рішення саме з питання, у якому в неї наявний приватний інтерес

такі службові повноваження мають дискреційний характер (тобто є такими, коли особа може на власний розсуд обирати з кількох юридично допустимих дій, рішень)

Звертаємо увагу! При вирішенні питання щодо наявності приватного інтересу в сфері службових повноважень як складової конфлікту інтересів слід у кожному випадку враховувати конкретні обставини, відносини та зв'язки особи, обсяг її службових чи представницьких повноважень під час прийняття того чи іншого рішення

ЩО ВКЛЮЧАЄ В СЕБЕ ПРИВАТНИЙ ІНТЕРЕС

Приватним інтересом може вважатися **будь-який** як **майновий**, так і **немайновий інтерес**. ЗУ “Про запобігання корупції” допускає необмежене коло обставин та ситуацій, що можуть свідчити про наявність приватного інтересу чи зумовлювати його виникнення за певних умов.

Зокрема, до типових обставини та ситуацій, що свідчать про наявність приватного інтересу чи зумовлюють його виникнення належать:

- Сімейні та родинні стосунки.
- Реалізація службових/представницьких повноважень стосовно себе.
- Договірні відносини
- Особисті (дружні) стосунки
- Засновник/керівник підприємства
- Отримання подарунка
- Службові стосунки, діяльність
- Відносини прямого підпорядкування
- Стосунки, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях

ПОНЯТТЯ ДИСКРЕЦІЙНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ

Дискреційні повноваження – повноваження осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що надають можливість на власний розсуд визначати повністю або частково зміст чи обсяг рішення, яке приймається органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, або обирати на власний розсуд один із кількох варіантів рішень, передбачених проектом акту, встановлювати строки, підстави та порядок прийняття рішень.

Ознаки дискреційних повноважень:

- дають змогу на власний розсуд оцінювати певний юридичний факт, а також обирати одну з декількох можливих форм реагування на нього;
- надають можливість на власний розсуд обирати міру публічно-правового впливу щодо фізичних та юридичних осіб, його вид, розмір, спосіб реалізації;
- дають змогу особі обрати форму реалізації своїх повноважень;
- наділяють особу правом повністю або частково визначати порядок здійснення юридично значущих дій, у тому числі строк та послідовність їх здійснення.

Різновиди конфлікту інтересів

Потенційний конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень

Реальний конфлікт інтересів – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

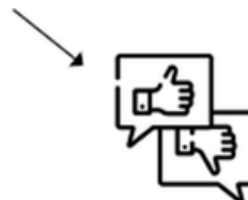
Також розрізняється постійний та тимчасовий конфлікт інтересів. Тривалість конфлікту інтересів є важливою, оскільки це враховується при обранні способу врегулювання конфлікту інтересів.

ВІДМІННІСТЬ МІЖ ПОТЕНЦІЙНИМ ТА РЕАЛЬНИМ КОНФЛІКТОМ ІНТЕРЕСІВ

потенційний конфлікт інтересів

є приватний інтерес і є
можливість реалізувати службові/
представницькі повноваження

реальний конфлікт інтересів

є приватний інтерес і службові/
представницькі повноваження
реалізовані (мають бути
реалізовані) особою, у зв'язку
з чим виникає суперечність

- При потенційному конфлікті інтересів у особи наявний приватний інтерес у сфері, в якій вона виконує свої службові/представницькі повноваження. Така ситуація надалі впливатиме на об'єктивність особи під час реалізації повноважень.
- При реальному конфлікті інтересів особа реалізує (повинна реалізувати) свої повноваження з питання, у якому у неї наявний приватний інтерес. Це викликає суперечність між повноваженнями і приватним інтересом, яка впливає на об'єктивність вчинення дій чи прийняття рішень.

ДІЇ ОСОБИ У РАЗІ ВСТАНОВЛЕННЯ ОЗНАК НАЯВНОСТІ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

1 Точно встановити чи наявний у конкретній ситуації конфлікт інтересів, за необхідності звернутися з консультацією до уповноваженої особи або НАЗК.

2 Повідомити безпосереднього керівника про наявність потенційного або реального конфлікту інтересів.

3 Не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів

4 Вжити заходів для врегулювання конфлікту інтересів. Безпосередній керівник має прийняти рішення про врегулювання конфлікту інтересів.

ЩО РОБИТИ В РАЗІ КОЛИ Є СУМНІВИ ЩОДО НАЯВОСТІ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСУ

Крок 1. Визначити, чи поширюються вимоги щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів на особу.

Крок 2. Визначити, чи є у особи приватний інтерес у певній ситуації.

Крок 3. Визначити, чи може особа приймати рішення, вчиняти дії з питання, у якому у неї наявний приватний інтерес.

Крок 4. Визначити, чи є повноваження особи дискреційними.

Конфлікт інтересів існуватиме тоді коли ці ознаки будуть наявні **одночасно** в сукупності.

ОСОБА, ЯКА МАЄ СУМНІВИ ЩОДО НАЯВНОСТІ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСУ МОЖЕ ЗВЕРНУТИСЯ ІЗ ЗВЕРНЕННЯМ ДО НАЗК З МЕТОЮ ОДЕРЖАННЯ РОЗ'ЯСНЕНЬ ЩОДО НАЯВНОСТІ ЧИ ВІДСУТНОСТІ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ У КОЖНІЙ КОНКРЕТНІЙ СИТУАЦІЇ

Додаток 4

Рекомендована форма звернення
до Національного агентства з питань запобігання корупції
з метою отримання роз'яснення у разі існування у особи сумнівів щодо наявності /
відсутності у неї конфлікту інтересів
(на підставі ч. 5 ст. 28 Закону України «Про запобігання корупції»)

1. Особа, у якій наявні сумніви щодо наявності / відсутності у неї конфлікту інтересів:

(прізвище, ім'я, по батькові)

2. Місце роботи особи:

(повне найменування органу державної влади або місцевого самоврядування, юридичної особи публічного права тощо)

3. Посада, яку займає особа:

4. Дата призначення (обрання) на посаду:

5. Відомості про належність особи до суб'єктів, визначених в д.д. 1, 2 Закону (на яких поширюються вимоги Закону щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів):

6. Опис ситуації, в якій особі необхідно реалізувати повноваження (вчинити дії, прийняти рішення) та стосовно якої є сумніви щодо наявності конфлікту інтересів:

7. Відомості про **конкретні** повноваження (дії, рішення), у зв'язку з реалізацією яких існують сумніви щодо наявності конфлікту інтересів; інформація, що розкриває зміст таких повноважень та спосіб їх реалізації:

8. Інформація, що розкриває зміст приватного інтересу в описаній ситуації:

7. Додатки:

- інформація про нормативно-правові акти та копії документів, якими визначаються правовий статус та структура органу, установи, організації, підприємства, де працює особа (реквізити нормативно-правового акту, якщо відповідні відомості містяться в нормативно-правовому акті, копію положення про орган, установу, статуту підприємства, штатного розпису, документу, яким визначається розподіл повноважень між керівництвом органу, установи, організації, підприємства, за наявності схематичного зображення організаційної підпорядкованості між структурними підрозділами, керівництвом);

- копії документів, які визначають конкретні повноваження, у зв'язку з реалізацією яких у особи існує сумнів щодо наявності у неї конфлікту інтересів (посадової інструкції,

2

положення про структурний підрозділ, в якому особа працює, регламентів та інших документів, в яких можуть визначитися повноваження особи (доручень керівництва, документів про роботу комісії, робочої групи до якої включено особу));

- якщо конфлікт інтересів зумовлений спільною роботою з іншим працівником (наприклад, дружині, родинні, неприязні стосунки тощо) копії посадової інструкції, положення про структурний підрозділ, в якому працює працівник, інші документи, які визначають конкретні повноваження такої особи, у зв'язку з реалізацією яких існують сумніви щодо наявності конфлікту інтересів.

Звертаємо увагу!

1) **Незазначення** всіх обставин та деталей ситуації, інформації щодо конкретних повноважень, які можуть бути реалізовані за посадою, щодо відносин, що зумовлюють приватний інтерес, унеможливило надання роз'яснення про наявність / відсутність конфлікту інтересів;

2) Національне агентство надає роз'яснення щодо наявності / відсутності конфлікту інтересів за результатами аналізу наданої особою інформації, і у разі приховування, перекручення інформації, яка має значення для встановлення факту наявності / відсутності конфлікту інтересів, роз'яснення Національного агентства за таких умов про відсутність конфлікту інтересів не може бути підставою для звільнення особи від відповідальності згідно з положеннями ч. 6 ст. 28 Закону України «Про запобігання корупції».

Дата

Підпис особи

Також можна користуватися онлайн формою Національного агентства з питань запобігання корупції, яка розміщена на його сайті за посиланням (<https://nazk.gov.ua/uk/test-na-vyyavlennya-konfliktu-interesiv/>).

Але потрібно мати на увазі, що це не є офіційним роз'ясненням НАЗК, в значенні ч. 5, 6 ст. 28 ЗУ “Про запобігання корупції”.

А також багато корисної інформації міститься в Базі знань НАЗК, в розділі щодо конфлікту інтересів (URL: <https://wiki.nazk.gov.ua/category/konflikt-interesiv/>)

Повідомлення про конфлікт інтересів

Особа в якій виник колнфлікт інтересів, зобов'язана не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту повідомити про це безпосереднього керівника.

У випадку перебування особи на посаді, яка не передбачає наявності у неї безпосереднього керівника, або в колегіальному органі про конфлікт інтересів повідомляється Національне агентство чи інший визначений законом орган або колегіальний орган, під час виконання повноважень у якому виник конфлікт інтересів

Безпосередній керівник особи або керівник органу, до повноважень якого належить звільнення/ініціювання звільнення з посади протягом двох робочих днів після отримання повідомлення про наявність у підлеглої йому особи реального чи потенційного конфлікту інтересів приймає рішення щодо врегулювання конфлікту інтересів, про що повідомляє відповідну особу.

Приклад форми повідомлення про конфлікт інтересів

Додаток 1

Рекомендована форма повідомлення безпосереднього керівника про реальний/потенційний конфлікт інтересів

Керівнику _____

(ПІБ особи, яка повідомляє, посада)

Повідомлення про реальний/потенційний конфлікт інтересів

(стисло викласти ситуацію, в якій виник реальний/потенційний конфлікт інтересів, зміст приватного інтересу, службові повноваження, під час виконання яких приватний інтерес впливає (може вплинути) на об'єктивність та неупередженість прийняття рішень, вчинення дій)

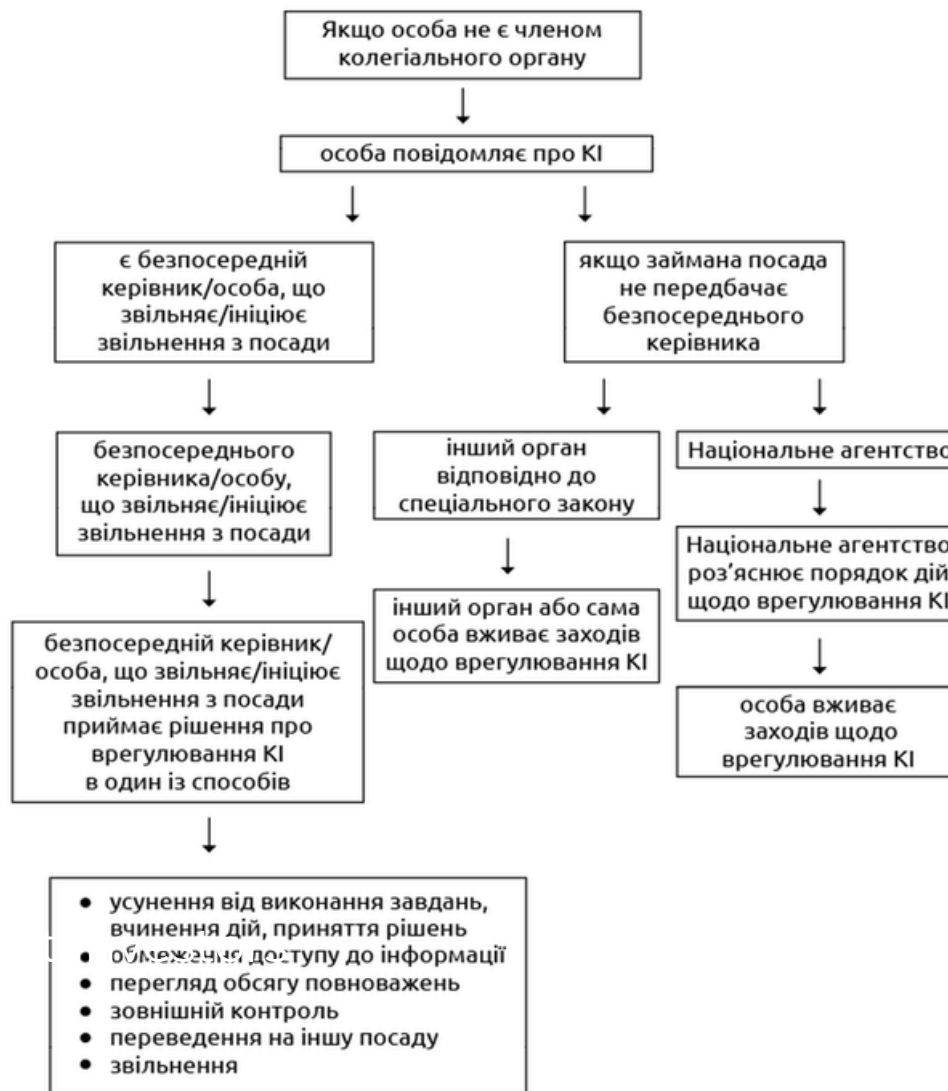
Додатки:

Дата

Підпис особи, яка повідомляє

Алгоритм дії для врегулювання конфлікту інтересів

Законодавством передбачений ряд засобів зовнішнього та самотійного врегулювання конфлікту інтересів

- усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів;
- застосування зовнішнього контролю за виконанням особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій чи прийняття рішень;
- обмеження доступу особи до певної інформації;
- перегляду обсягу службових повноважень особи;
- переведення особи на іншу посаду;
- звільнення особи.

Усунення особи

від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів (ст.30 ЗУ “Про запобігання корупції”)

Умови застосування заходу:

- Вид конфлікту інтересів - реальний чи потенційний

- Тривалість конфлікту інтересів - тимчасовий

- Наявна можливість залучення до прийняття рішення або вчинення відповідних дій інших працівників відповідного органу, підприємства, установи, організації

Обмеження доступу особи до певної інформації (ст.31 ЗУ “Про запобігання корупції”)

Умови застосування заходу:

- Вид конфлікту інтересів - реальний чи потенційний
- Тривалість конфлікту інтересів - постійний
- Конфлікт інтересів пов'язаний з таким доступом до певної інформації
- Наявна можливість продовження належного виконання особою повноважень на посаді за умови обмеження доступу до інформації
- Наявна можливість доручити роботу з відповідною інформацією іншому працівнику

Перегляд обсягу службових повноважень особи (ст.30 ЗУ “Про запобігання корупції”)

Умови застосування заходу:

- Вид конфлікту інтересів - реальний чи потенційний

- Тривалість конфлікту інтересів - постійний

- Конфлікт інтересів пов'язаний з конкретним повноваженням особи

- Наявна можливість продовження належного виконання особою службових завдань у разі такого перегляду

- Наявна можливість наділення відповідними повноваженнями іншого працівника

Застосування зовнішнього контролю за виконанням особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій чи прийняття рішень (ст.33 ЗУ “Про запобігання корупції”)

Умови застосування заходу:

● Вид конфлікту інтересів - реальний чи потенційний

● Тривалість конфлікту інтересів - постійний або тимчасовий

● Конфлікт інтересів неможливо врегулювати шляхом усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті, обмеження її доступу до інформації, перегляду її повноважень та функцій, відсутні підстави для її переведення на іншу посаду.

Форми здійснення зовнішнього контролю:

- перевірка стану та результатів виконання особою завдання, вчинення нею дій, змісту рішень чи проектів рішень, що приймаються або розробляються, з питань, пов'язаних із предметом конфлікту інтересів;

- виконання особою завдання, вчинення нею дій, розгляд справ, підготовка та прийняття нею рішень у присутності визначеного керівником органу працівника;

- **!** На особу не можна покладати повноваження щодо здійснення зовнішнього контролю при врегулюванні конфлікту інтересів у її керівника чи іншої особи, яка може приймати щодо неї рішення розпорядчого характеру.

Переведення особи на іншу посаду (ч.1 ст.34 ЗУ “Про запобігання корупції”)

Умови застосування заходу:

- Вид конфлікту інтересів - реальний чи потенційний

- Тривалість конфлікту інтересів - постійний

- Конфлікт інтересів неможливо врегулювати шляхом усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті, обмеження її доступу до інформації, перегляду її повноважень та функцій, позбавлення приватного інтересу

- Наявна вакантна посада, яка за своїми характеристиками відповідає особистим та професійним якостям особи

- Наявна згода особи на переведення

Звільнення особи (ч.2 ст.34 ЗУ “Про запобігання корупції”)

Умови застосування заходу:

- Вид конфлікту інтересів - реальний чи потенційний

- Тривалість конфлікту інтересів - постійний

- Конфлікт інтересів не може бути врегульований в інший спосіб, у тому числі через відсутність згоди особи на переведення або на позбавлення приватного інтересу

Зразки наказів про врегулювання конфлікту інтересів

Назва документа: Рекомендована форма наказу про усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів

Наказ
«__» _____ 2025р. № _____
м. Рівне

Про врегулювання конфлікту інтересів шляхом усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішень чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів

Відповідно до статей 28, 30 Закону України «Про запобігання корупції», враховуючи повідомлення про конфлікт інтересів, подане (ПІБ особи, що звернулася)

НАКАЗУЮ:

- Застосувати до _____ (ПІБ особи, що звернулася) такий захід врегулювання конфлікту інтересу, як усунення особи від виконання завдання, вчинення рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів.
- Усунути _____ (ПІБ особи, що звернулася) від складу комісії з проведення службового розслідування від «__» _____ 2025 року № _____.
- Внести зміни до наказу від «__» _____ 2025 року № _____ про затвердження складу комісії з проведення службового розслідування.
- Контроль за виконанням залишаю за собою.

Підпис

ПІ (керівника)

Назва документа: Рекомендована форма наказу про переведення на іншу посаду.

Наказ
«__» _____ 2025р. № _____
м. Краматорськ

Про врегулювання конфлікту інтересів шляхом переведення на іншу посаду

Відповідно до статей 28, 34 Закону України «Про запобігання корупції», враховуючи повідомлення про наявність конфлікту інтересів, подане (ПІБ особи, що звернулася)

НАКАЗУЮ:

- Перевести _____ (ПІБ, посада) на посаду _____ з «__» _____ 2025 року.
(назва посади на яку переводиться)

Підстава: Повідомлення про реальний/потенційний конфлікт інтересів, подане (ПІБ, що звернулася) згоду _____ (ПІБ особи, що звернулася) на переведення.

(посада)

(підпис)

(ПІБ, що звернулася)

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

В окремих випадках вчинення дій та/або прийняття рішень в умовах конфлікту інтересів може містити ознаки складу одного з корупційних кримінальних правопорушень, перелік яких наведено у примітці до ст. 45 КК.

Ознаки конфлікту інтересів у складі кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 364 КК:

- використання влади та службового становища всупереч інтересам служби (в об'єктивній стороні складу);
- мета одержання неправомірної вигоди (у суб'єктивній стороні складу).

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

Адміністративна відповідальність:

- Згідно з ч.1 ст.172-7 КУпАП неповідомлення особою у встановлених законом випадках та порядку про наявність у неї реального конфлікту інтересів - тягне за собою накладення штрафу від ста (1700 грн) до двохсот (3400 грн) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.
- Згідно з ч.2 ст.172-7 КУпАП вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів - тягнуть за собою накладення штрафу від двохсот (3400 грн) до чотирьохсот (6800 грн) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.
- Згідно з ч.3 ст.172-7 КУпАП дії, передбачені ч.1 або ч.2 цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, - тягнуть за собою накладення штрафу від чотирьохсот (6800 грн) до восьмисот (13600 грн) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

Дисциплінарна відповідальність передбачена за:

- неповідомлення особою безпосереднього керівника про наявність у неї потенційного конфлікту інтересів;
- невжиття керівником заходів щодо врегулювання конфлікту інтересів у підлеглого;
- непередачу в управління корпоративних прав чи порушення особою строків такої передачі, неповідомлення чи порушення строку повідомлення Національного агентства про таку передачу в управління підприємств та корпоративних прав, ненадання до Національного агентства нотаріально завіреної копії договору про таку передачу.

The background features a white base with several blue decorative elements: a large solid blue circle in the top-left corner, a smaller blue circle with diagonal stripes in the top-right corner, a solid blue circle on the right edge, and a blue circle with diagonal stripes in the bottom-left corner. At the bottom, there are overlapping wavy shapes in various shades of blue.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!